

CANADA

Utgifves hvarje Torsdag

Winnipeg, Man.

K. FLEMMING, Redaktör.

Prenumerationspriset—

Helt År	\$1.00
Halft År	0.50
Fördelade År	0.35
Helt År till Sverige	1.50
Halft År	0.85

Postporto inbegripet.

Lokalagenter önskas i alla svenska samhällen och jemnas god provision. Korrespondenser, korta och intressanta smottas med tacksamhet.

Prenumerationsmedel bör skickas med Post- eller Express Money Order eller Registrerat brev till

CANADA

Box 642, Winnipeg, Man.
Kontor: Room 1, Harris Block

SKANDINAVISKA NYHETER.

SVERIGE.

STOCKHOLM. Lammns hämn skulle man ej utan skal kunna kalla den hamplats vid Bellevue, som i går omnämndes. Den har möjliggjorts genom det tillmötesgående, Fernissbolaget visat gent emot Stockholms stad, i det bolaget utan ersättning till staden af stätt icke mindre än 1,100 kv. meter af den mark vid Albano, hvaröfver bolaget äger dispositionsrätt.

Denna frikostighet har emellertid, enligt hvar N. D. A. inhemtat, fått sitt lilla efterspel och blifvit skäligen dyr för den, som inom styrelsen genomdrifvit beslutet om afträdandet, nämligen verkställande direktören hr Carl D. Lamm. Sedan han sport, att ett par aktieägare voro missnöjda med beslutet i fråga, anseende att styrelsen bort betinga sig — det vill säga bolaget — ersättning för den afträdade marken, har hr Lamm, för att bryta udden af missnöjet, öfverlemnadt 20 tusen kr. till styrelsen, att användas till bolagets bästa, dock icke, till utdelning. Den ifrågakommande tillämnade haren har sålunda kostat hr Lamm en icke obetydlig pekuniär uppoffring.

Sveriges största sjukvårdsorganisation är "Nykterhetsvännernas allmänna sjuk- och begravningskassa".

År 1898 fanns i landet 995 inregistrerade sjukvårdsinstitutioner, hvilka sammanlagt regelbundet inkomster i form af månadsavgifter uppgingo till 1,234,631 kr. Hvar kommo ensamt på "Nykterhetsvännernas allmänna" kr. 108,358; 39 eller omkring en elftedel af totalsumman. Från de 995 sjukvårdsinstitutionerna utbetalades sammanlagt i sjukhjälp kronor 1,158,921.75; hertil bidrog "Nykterhetsvännernas allmänna" med icke mindre än 102,263 kr.

Den statistiska röstregistreringen. Af de infortrade primäruppgifterna ha ungefär fem sjätte delar af samtliga inkomster till Statistiska centralbyrån har, och förarbetena äro i full gång.

Arbetet ledes af förste aktuarien hos Statistiska centralbyrån, E. Söderberg, och han har under sig en stab af sex medarbetare. Hur snart den på byrån ankommande utredningen kan vara afslutad, är ännu omöjligt att säga.

Vabergets pansarkulor. En serie provskjutningar mot och hållfasthetspröfningar af för Vaberget afsedda pansarkulor har i dagarna verkställts vid aktiebolaget Chatillon Commeny i

Montlucon verkstäder i Frankrike. Forsöken, som utfördes närvaro af två officerare af fortifikation, löjtnanterna C. A. Nyström och K. A. B. Amundson, sågas ha givit goda resultat.

Sveriges ryska erföringar. Ryska regeringen har, som bekant, utfärdat inbjudan till intresserade i andra länder att anlägga och idka telefondrift i Ryssland. De tillägnade skulle få monopol på telefondriften under 18 år, och det skulle gälla de stora städerna Petersburg, Moskva, Warschau, Riga och Odessa. Det högt utvecklade telefonväsendet i Sverige har gjort, att ryska regeringen varit skildt vill se anbud härifrån.

För att vara beredd på dessa storartade telefondriftsföretag är det, som också i går antydde, kapitalbildning ägt rum i de nyinregistrerade bolagen: "Svensk-dansk ryska telefonaktiebolaget" och "Telefonaktiebolaget Ceder-gren."

Det nya härordningsförslaget har nu offentliggjorts. Dettas grundval är naturligtvis en betydlig ökning af värnpliktsåldern, nämligen till sammanlagt ett år. Men då icke ens den öfvingen är tillräcklig särskildt för att skapa erforderligt underbatal af man-skapsklass vid specialvapnen, erfordras en styrka af fast anställda menige eller volontärer.

Grunderna i förslaget i förslaget äro: Ettårig öfving genomförd efter sex år;

28 infanteriregementen, 6 kavalleriregementen, 6 fältartilleriregementen, 1 positionsartilleriregemente, 1 fastningsartilleriregemente, 2 fältingsingenjörregementen, 3 fastningsingenjörkårer, 1 fälttelegrafkår, 6 trängkårer.

De värnpliktiga bildade haren. Stamman (voluntärer) anställes för hufvudstadens garnison, för underbefälens rekrytering och för stärkandet af rytteri, artilleri och andra specialvapen.

Fältartilleri med snabbskjutande kanoner och handbiter.

Positionsartilleri för obefästa kustplatser.

Starkare besättningar på fastningarna (Karlsborg, Karlskrona, Vaxholm-Oskar Fredriksborg, Boden).

Befälet i tjänstgöring året om. Landstorm under särskildt befäl och med landstormsförord.

Flottans fullständigare bemanning.

Kustförsvaret och fasta minförsvaret sammanföras.

Sjöfästningarnes bemanning starkas.

Detta enligt generalstabens af särskilda kommittéer granskade förslag. Regeringens proposition om vårt försvarsväsendes ordnande på dessa grunder väntas inkomma till nästa riksdag.

GEFLE. En fabrikstuga på Gefleutställningen. Till utställningskommisariaten har Orsa kommun anmält, att den i landbruksmötet nästa år ämnar uppföra en fabrikstuga, för hvilket ändamål ett belopp på 5 tusen kr. anvisats af kommunens medel. I denna fabrikstuga kommer statens instruktör i mejeriskötsel L. Liljha-gen att anordna ett fabriksmejeri.

Ödesdiger ångpanneexplosion. På den i hamnen liggande ångaren "Fingal" från Sölvesborg inträffade på aftonen den 13 nov. en ångpanneexplosion, hvarvid 3 eldare, Ernst Anderson från Karlskrona, Carl Lamatin från Ystad

och Carl Sjöberg från Falun, blefvo så svårt brända af utströmmande ånga, att de måste försänt till lasarettet, där de kort efter afled.

Ett tack till spritförsäljningsbolaget i Gefle för de åtgärder det vidtagit till nykterhetens främjande, uttalades af ett möte i söndags, utlyst af Gefle nykterhetsförening och besökt af bortaf 1000 personer.

HALMSTAD. Donationer af en dannerman. Nyligen afledne häradsdomaren B. P. Andreasson i Thärstorp, har till åtskilliga välgörenhets- och allmännyttiga ändamål inom Teddinge socken donerat 10,000 kr., däraf 5,000 kr. till socknens kyrka, och till Halmstads husAallningssällskap för skogsodningens befrämjande 3,000 kr.

HUDIKSVALL. Hudikarnes bemärkelse. Hudiksvalls-posten skriver: På unionsdagen i söndags syntes i vår goda stad ingen enda svensk flagga hissad. Endast från en byggnad vajade en flagga till dagens högtidlighälsande, men den var norsk. På Gustaf Adolfsdagen var ej heller någon flagga hissad.

Men då almanackan betecknar någon dag med Amalia, Johanna eller något annat lika betydelsefullt namn, då svajar vår gamla blågulda flagga till signal, hvar kafferepet för dagen är. Det är Hudikarnes bemärkelse.

LULEÅ. En drätselkammar på äfventyr. Ett mindre behagligt äfventyr, som kunnat aflojpa på ett sorgligt sätt, blef i söndags ett sällskap af Luleå styrande män utsatt för. Ledamöterna af stadens drätselkammar hade jamte tillkallade sakkunniga företagit en ångbåtsresa med ångaren "Svartö" till Gammelstad för att besöka platsen för de pågående försöksborrningarna i och för stadens blifvande vattenledning.

På hemvägen körde ångaren upp på den s. k. Furunashällen, där den blef fastsittande med hård slagsida, så att ena relingen befann sig under vatten. Situationen var kritisk, i tynerhet som ångaren ej medförde någon båt. De nödstälde "faderna" klättrade upp på motsatta relingen där de hängde sig fast, medan nödsignaler gäfvos för att påkalla hjälp. Slutligen observerades deras nödstäl-belägenhet af en roddkari, som skyndsamt kom tillstades och förde dem alla välbehållna på det torra.

MARIESTAD. Den 12 nov. En 12-årig flicka, dotter till ett torparefolk i Sälveds socken, har vid förhör inför länsmannen erkänt, att hon tagit lifvat af en 4-årig son till ett statfolk i nämnda socken genom att trycka med hans hufvud i en vattenpöl, där gossen lagt sig ned för att dricka. Flickan, som visat sig mycket vanartig, förnekar, att hon haft för sig att taga lifvat af gossen.

MORA. "Skuldstickan" i Mora. För ett århundrade sedan, då skrifkonsten bland allmogen var nästan alldeles okänd, hittade fyndigt folk på allehanda hjälpmedel för att reda sig. Ett märkvärdigt exempel därpå är den s. k. skuldstickan, som begagnades i Mora.

Skuldstickan, som motsvarade våra reverser, bestod af en några tum lång, tunn trådspån, på hvilken å ena sidan inristades för-

dringsägarens bonärke och skuldsommen med römiska siffror i daler och öre. På denna sida af spånen inthalades ock galdenarens bonärke. Å stickans andra sida inristades år och dag då affären afslöts.

I afseende på betalningstid och ränta träffades alltid muntligt af tal, som bekräftas med ett årligt och kraftigt handslag. Sedan skuldstickan sålunda var färdig gjordes nära stickans båda ändar insägningar till stickans midt från från motsatta sidor, och den höts därefter midt i tu, hvarefter den ena hälften togs i förvar af fordringsägaren och den andra af galdenaren.

NORRKÖPING. Gasmarsch — för sista gången i försdags på förmiddagen företogs Norrköpings högre allmänna läroverks lärjungar sin sedvanliga, årligen återkommande gasmarsch. Den begynte på Trädgårdsgatan, och sedan åtskilliga gator och krokar passerats, stannade gasmarschen på kyrkoplånen, hvarest ring bildades, några hundra höjdes och tåget upplöstes. Naturligtvis hade gasmarschen en massa åskådare, men polisen, som visst tycker, att dylika promenader numera äro föråldrade uppgick och icke vidare harmonisera med den prägel af högtidligt allvar, som i våra dagars bör hvilat öfver allt afven lifvet på offentliga gator, oplatser, har hädanefter komma att motsätta dylika gasmarscher. I så fall ha de stackars skolpojkar, som på det hela taget oskyldigt och oförargligt nöje mindre om året.

SUNDSVALL. I Sundsvalls Posten läses: Skytterörelsens liflighet i våra trakter liksom afven att mausegevar mer och mer börja komma i bruk, får en rätt talande bevisning däraf, att två af vår stads järnhandelsfirmor under sommarens lopp till orter sålt omkring 20,000 mausegevars-patroner.

Uppseendeväckande "betalningsinställelse. Bergholmens ångsigsbolag, som räknat en stor intressenter inom Ångermanland och Jämtland, har inställt sina betalningar. Bolaget ifråga är belånadt med en brist af 900,000 kr. Man befärar svåra följder af denna betalningsinställelse inom ofvämmande orter.

Sin broders baneman. En 16-årig son till åkaren N. J. Wikström i Edelfors, råkade härmdagen af våda skjuta ihjäl sin 12-åriga bror, då denne kom framspringande bakom bakom hörnet af bakgården just som 16-åringen aflossade ett skott med en älgstudsare mot en skata. Kulen gick in genom högra sidan af veka lifvet på gossen och ut genom den andra.

SKÖFDE. Gubben Hjort är en karnkarl. Förre soldaten Hjort tjänstgör hvarje söndag regelbundet som kyrkvaktare i Fagheds kyrka i Vestergötland och trots sina 90 år går han den långa vägen mellan sitt hem och kyrkan. Gubben Hjort har i år, ehuru 90 år, fått en son med sin tredje hustru, under det han har afkomlingar i fjärde led. Gubbens son föddes ungefär samtidigt med ett barnbarnsbarn. Sålunda kommer farfars bror samtidigt på skolbarnen som dennes faders barnbarnsbarn.

STRÄNGNÄS. Än försvarsif-

rande gatsopare. Från Strängnäs berättas: En gatsopare, som länge funderat öfver försvarsfrågan, har komponerat "trollpåsor", som skulle vara absolut skyddande mot mausegevar och dum-dum-kulor.

Med en färdig påse begaf sig gatsoparen i väg till — kungen. Men kungen ville ej se på trollpåsarna och gatsoparen fick bege sig tillbaka till Strängnäs igen. Men han släppte ej taget för det. Han ville och skulle blifva en fosterlandets räddare. Till slut lyckades han i viss mån övertyga ett par militärer så till vida att de late anställa skjutförsök mot ett par mannekiner behängda med de märkvärdiga påsarna. Såsom hvarje människa lätt kunnat förutse, gingo kulorna lätt och ledigt genom mannekinerna, trots påsarna. Hvad skulle då dessa märkvärdiga påsar innehålla? Jo, gevars-kulor, som suttit i människokroppar, visgörelingar tillhörande prest vidt folk från 1816, 17, 18 eller 19, som voro barnlösa, och litet fyllnad, som fortfarande är uppfunnarens hemlighet.

SÖLVESBORG. En kostlig historia berättas från den under byggnad varande Sölvesborg-Elimhult järnvägen. En gumma, som under en längre tid tillhanda hållit rallarna med brännvin, blef dömd att böta 60 kronor. Som hon hade några tillgångar skulle hon på lösefångelsestätt ankla sig på böter, om icke hennes kunder tyckt synd om henne, så att de sammantröt beloppet. Då hon fått pantningarna om hand, mäscherade hon till fångelsestätt för att afjerna böterna.

VEXIÖ. Då som misstänkt för giftnord, å hustru. Emma Nilsson i Väststad haktad hustrun Fia Gustafsson och den dödas man f. hemmansägaren Bengt Nilsson ha af Allbo haratt blifvit frikända i brist på bevis.

En ifrågasatt millionaffär. Lessebo pappersbruk, ett af rikets förmåsta, har länge tilldragit sig en smickrande uppmärksamhet, icke allena för sina goda papperssorter, utan afven för sina goda "papper" i inkomstväg. Detta i förening är det nog, som locat ett rikt engelskt syndikat att för all Lessebo egeedom, med undantag af 1,249 aktier i Karlskrona-Vexjö järnvägsaktiebolag, erbjuda ett pris af 3,850,000 kr. Syndikats ombudsman är grosshandlaren John Andersson i Motala.

VISBY. Ryska örlogsmän ha vi allt som oftast påhållning af här på Gotland, skriver Gotl. För en tid sedan ankrade utanför Kattkammarsvik en rysk eskader, och två destroyers, "Skatt" och "Kasatscha" gingo in under land för att erhålla proviant, under det pansarbåttarne höllo sig så långt till sjös, att de inte kunde från land iakttagas, men de hade observerats af utifrån kommande fiskare. Eskadern var utligen på väg från Kronstadt till Libau.

Nordamerikansk vaktel, en fågelart som är släkt med och till sina lefnadsvanor nära öfverensstämmer med rapphönan, kommer att till nästa år implanteras på Gotland, där man hyser den bästa förhoppning om, att det laccar villebrådes skall trifvas bra. Af Visby jagtsällskap samt af Åtskilliga enskilda personer komma till en början att införskaffa minst 110 par, som nästa vår skola utplanteras på olika ställen af